

ורבנן, אמנם במקורות וציונים מובא מראב"ד בתו"כ שר"ש מודה בכך, וכ"כ באור שמח ע"כ.

★ ★

במשנה: חטאת שנתערבה בחובה אין כשר אלא כמנין חטאות שבחובה כו'.

ברמב"ם הל' פסולי המוקדשין (פ"ח ה"ב-ג') כתב כאן חידוש גדול וז"ל: וכיצד דיניהן, אם נתערבה חטאת בחובה זו הסתומה אין כשר אלא מניין החטאות שבחובה בלבד כו', לפיכך אם היתה החובה שתים בחטאת, חצי בחובה כשר וחצי פסול. ויראה לי - שהוא עושה כולן כמעשה חטאת.

וכתב על זה הראב"ד: א"א, טעה טעות גדולה, ואם בא למלך, היאך אומרים לו הקרב פסולין למזבח, והעולות - אם יעשר אותן למטה - יפסלו, אלא ודאי אומרים לו, לא תקריב אלא כמנין חטאות שבחובה, ועשה אותן למטה כו' עכ"ל.

ובביאור שיטת הרמב"ם, כתב הכסף משנה (שם): ונראה לי שודאי רבינו נראה לו שברישא עושה למטה כמעשה חטאת, ואין בזה משום מקריב פסולין למזבח, כין שקינים סתומים הם, ולא קרא שם עולה על שום אחד מהפרידים עיי"ש.

ויצויין שם במהר"י קורקוס מה שכתב בביאור הרמב"ם, ובשו"ת רמ"ע מפאנו (סי' כ"ג) כתב שהוא כעין קנאין פוגעין בו שהיא הלכה ואין מורין כן. וז"ל: ואולם לראשונה יאמר הרמב"ם דאח"כ דקן מפורשת שנתערבה - כולם ימותו, אבל ה"מ לכתחיל, דאי דיעבד לא סגי דלא נכשר מקצתייהו, ולפ"ז אפשר לדחוק ולפרש דברי הרמב"ם דלקלסי' לההוא כהן תרי זימני אפי' יפורש "נמלך" בב"ד, על דרך אותה ששנינו הגובה את הקסוה וחבריו, קנאין פוגעין בהן (סנהדרין פ"א ע"ב), שאין קנאים נמלכין בב"ד, ואם נמלכו בשתע מעשה אין מורין להם כן, ואעפ"כ שבחו חכמים לפנחס, דא"ל משה מאן דקריינא אגדתא איהו לאהוי פרווקנא, להלכתא ודאי אסתיים לי, ולא רשותא, דהא עדיין לא בא אחרי זמרי אל הקובה, ולא ראה את מעשיו. והכא הכי נמי.

ולישנא דהרמב"ם דייק שפיר לדרך זו, שכתב "ונראה לי" שהוא עושה וכו', פירוש סברא הוא שמעצמו יהא

אכן ברש"י זכחים (ס"ד ע"א) מבואר שאפילו עקר המיצוי לגמרי כשרה. ומשמע מדבריו דלא כהנ"ל אלא שיצא יד"ח מיצוי, וכן הביא בחזון איש (זכחים סי' י"ב ס"ק ב') מפ"י רבנו גרשום במנחות (ק' ע"א) דמבואר דאיכא קיום של מיצוי בכל מקום ע"ש. והקשה החזו"א מאי שנא משירים דכל הקרבנות שמבואר בזכחים (פא.) שמקומן מעכב ע"ש.

★ ★

ובספר פני המזבח על זכחים (ע' רנט) כותב:

הרמב"ם לא הביא הדין דמיצה בכל מקום כשירה, והקין אורה והלקוטי הלכות כתבו דכיון שפסק (בפ"ז ה"ז) כמ"ד דמיצוי מעכב, ממילא גם המקום מעכבו ע"כ.

דף כ"ב ע"ב

במשנה: חטאת שנתערבה בעולה וכו' ימותו כולם.

בהערות לקח טוב (שנדפס בסוף המשניות עם הרא"ש) העיר בריש המסכתא, למה בחטאת ועולת העוף שנתערבו ימותו וא"א להקריבם באופן שיהיו כשרים, שהרי אע"ג דחטאת נאכלת ועולה נקטרת, אין זו סיבה שימותו לדעת ר"ש בזכחים (עה:): שאשם שנתערב בשלמים מקריבים שניהם ונאכלים בחומרת אשם, ולא חיישינן שממעט באכילה, ואף לרבנן שאמרו אין מביאים קדשים לבית הפסול, היינו דוקא בבהמות דאיכא תקנה רעיה, אבל בעופות שאין פדיון - מודים רבנן שמביאים לבית הפסול, ולכן בתערובות עופות אם לא היה טעם אחר שלא להקריבם היו מקריבים והבשר תעובר צורתו ותצא לבית השריפה ע"כ.

★ ★

וכתב חכ"א בקובץ קול התורה (קובץ נ"ז ע' כט):

ויש להעיר, דלכאוי' כל מה שהתיר ר"ש דוקא באשם ושלמים שנתערבו שמצות אכילה מתקיימת עכ"פ, אבל עולה שנתערבה באשם או בשלמים, גם ר"ש מודה שאין מקריבין, כיון שלא יתקיים דין הקטרה כלל בהעולה וגם דין אכילה יתבטל, וא"כ ה"ה בעופות שנתערבו א"א להקריב ע"מ שלא להקטיר העולה ולא לאכול החטאת ובע"כ ימותו.

ועי' ברמב"ם (פ"ה מפסוהמ"ק ה"ה) ובמהר"י קורקוס דמשמע שגם עולה שנתערבה בשלמים תליא ברי"ש